

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Sosial- og familieavdelingen

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode:..	412.0
Dato:	02.12.09
Saksnr:	200904181-029

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036, Dep
0030 Oslo

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
		2009/21149 S-BFS	Kari Grete Offerdal Gro Haugen Nina Opland Inger Bøvre	30.11.2009

**HØRINGSUTTALELSE - NOU 2009:8 KOMPETANSEUTVIKLING I
BARNEVERNET - KVALIFISERING TIL ARBEID I BARNEVERNET GJENNOM
PRAKSISNÆR OG FORSKNINGSBASERT UTDANNING**

Fylkesmannen i Oslo og Akershus viser til Barne- og likestillingsdepartementets høringsnotat av 01.10.2009 med høringsfrist 01.12.09.

Vi slutter oss i det vesentligste til forslagene som ekspertutvalget har kommet med, men ønsker å komme med enkelte betraktninger knyttet til ovennevnte NOU.

I vårt arbeid med kommuner og bydeler på barnevernområdet ser vi et stort behov for at det rettes fokus på utdanning og kompetanseutvikling. Det er helt sentralt at det tilrettelegges for en utdanning som i størst mulig grad gjenspeiler de kompetansekrav som stilles for utøvelsen av virket og for en kontinuerlig videreutvikling av fagkunnskapen på området.

Etter vårt syn fremmes det forslag til endringer innenfor utdanning og arbeidsforhold på barnevernområdet som vil kunne være med på å heve barnevernets status og omdømme. Barnevernet er i en unik posisjon ved at de er en instans som har myndighet til å bevege seg mellom samfunnet og den private sfæren, som familien er. Dette innebærer at det stilles store krav til de ansatte i barnevernet og vi deler betraktningen i høringsnotatet om at det er en rekke profesjonsspesifikke men også profesjonsgenerelle dilemmaer og utfordringer på området.

Vi ser at enkelte av forslagene reiser mange avgrensningsspørsmål, blant annet forslaget om turnusordning og autorisasjon. Vi kommenterer noen av problemstillingene, men andre lar vi ligge. Det fremkommer i høringsbrevet at det allerede er igangsatt et arbeid med å utrede spørsmålet om autorisasjon. Vi forutsetter at utredningsarbeidet kommer til å berøre avgrensningsspørsmålene nærmere.

Vi vil i det følgende komme med noen kommentarer til det faglige innhold i grunnutdanningen, turnusordningen, autorisasjon og andre forhold.

Faglig innhold i grunnutdanningen:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus slutter seg til utvalgets forslag om at grunnutdanningen bør inneholde 14 obligatoriske emneområder.

Vi ønsker å kommentere nærmere emneområde nr. 3 som omhandler **det juridiske grunnlaget**.

Barnevernområdet er regulert gjennom en rekke lover og konvensjoner med barnevernloven og forvaltningsloven som hovedlover. Det er en forutsetning for å kunne utøve et godt barnevernarbeid at forståelsen for det juridiske rammeverket er spesifikt integrert i de ansatte i barneverntjenesten. Barnevernloven er en skjønnsmessig lov. Dette innebærer at barneverntjenesten må ha ansatte som er i stand til å forholde seg til skjønnsmessige begreper og forstå hvordan disse begrepene skal fortolkes, noe som er et typisk juridisk arbeid. Etter vår erfaring er det et behov for en større vektlegging av den juridiske opplæringen. På barnevernområdet må man ha en god barnevernfaglig forståelse **samtidig** som man må ha en god juridisk forståelse. I mange av sakene ser vi store mangler vedrørende barnevernets lovanvendelse og vi støtter sterkt en større vektlegging av den juridiske opplæringen i grunnutdanningen.

Turnusordning:

Fylkesmannen slutter seg til utvalgets vurdering om at det vil være av betydning for hele fagfeltet at det blir arbeidet for utvidet grunnutdanning med krav om turnustjeneste. Videre vil vi støtte forslaget om et fjerde studieår gjennom å innføre en obligatorisk turnusordning.

Det er imidlertid noe uklart for oss hvilke grupper av ansatte og tjenestesteder utvalget mener skal omfattes av turnusordningen, og vi savner her følgelig en nærmere presisering. Vi forstår imidlertid utvalgets forslag slik at krav om turnustjeneste kun skal knytte seg til arbeid i førstelinjen innenfor den kommunale barneverntjenesten (''3000 ansatte i barnevernet'' i 2007).

Fylkesmannen mener derimot at en slik turnusordning bør omfatte alle som skal arbeide innenfor barnevernområdet etter fullført treårig grunnutdanning. Et slikt fjerde år med turnusordning bør kunne gjennomføres i alle deler av barnevernsfeltet, for eksempel institusjoner, omsorgssentre, ulike statlige og kommunale virksomheter, i tillegg til kommunale barneverntjenester.

Slik utvalget påpeker, vil innføring og realisering av turnustjeneste kreve ressurser både til lønn og administrering. Vi ser merutgifter som en naturlig konsekvens i og med at ordningen vil medføre økt aktivitet for å kunne tilfredsstille nødvendig krav til oppfølging og evaluering av turnuskandidater.

Vi ser at det foreslås å plassere turnuslønnen under dagens nivå for begynnerlønn for barnevernpedagoger og sosionomer. Dette mener vi vil gi et feil signal, og vil neppe bidra til å heve arbeidsfeltets anseelse. Fylkesmannen vil derfor advare mot å løse ressursproblemet ved å legge seg på lavere lønnsnivå for turnuskandidater. En slik løsning vil heller ikke være veien å gå om man skal få best mulig rekruttering til barnevernutdanningene.

I likhet med hva utvalget foreslår, mener Fylkesmannen at det bør satses på virkemidler som kan bidra til bred studierekruttering og økt tilgang til kandidater. Vi finner det hensiktsmessig

med en nasjonal strategi for forsterket studentrekruttering, og da særlig med sikte på innsats for å gjøre studiet kjent og attraktivt. Det vil være av særlig betydning med informasjon og markedsføring for rekruttering av menn og for å få flere studenter med minoritetsbakgrunn. Vi slutter oss derimot ikke til tilrådingen om kvotering av menn og mener videre at utdanningsstipend bør vurderes generelt og ikke bare til særskilte grupper.

Vi slutter oss for øvrig til utvalgets anbefaling om at ansvarlige myndigheter bør vurdere turnustjenestens faglige innhold og omfang nærmere.

Utvalget tenker seg at visse arbeidssteder skal ta seg av fjerde års studenter. Vi mener at flest mulig arbeidssteder bør gjøres i stand til å kunne ta imot turnuskandidatene. Dette med bakgrunn i at vi mener alle bør ha et fjerde år som turnusår.

Vi slutter oss til utvalgets forslag om å opprettholde praksis under studietiden, noe vi anser som svært viktig for å gi studentene mulighet til å bruke ervervet fagkunnskap og prøve seg i yrkesrollen.

Den personlige kvalifiseringen gjennom studiet må tydeligere frem. Turnusveilederen må ha mulighet til å "sile" ut de som ikke er kvalifisert for arbeid i barnevernet. I barnevernarbeidet er det mennesket som sådan som er ressursen og det konkrete verktøyet. Alle studentene bør ut i praksis for å videreutvikle denne siden av seg selv. Etter vår oppfatning bør det stilles strenge krav til dem som skal være turnusveiledere. Når det gjelder små kommuner forutsetter vi at de må kunne inngå avtaler om interkommunalt samarbeide. For å kunne rekruttere kvalifiserte turnusveiledere må det gis kompensasjon for dette arbeidet.

Autorisasjon:

Fylkesmannen slutter seg til forslaget om autorisasjon. Etter vår oppfatning er det imidlertid ikke hensiktsmessig eller nødvendig med en ordning med resertifisering. Turnusordningen med faglig veiledning under turnustjenesten, samt etter- og oppdateringsutdanning vil etter vår mening kunne sikre kravet om opprettholdelse av faglig kompetanse. I tillegg vil vi understreke den generelle plikten som alle virksomheter og ansatte har for å holde seg faglig oppdatert og å jour i sitt daglige arbeid.

Andre forhold Fylkesmannen ønsker å bemerke:

Fylkesmannen stiller spørsmål ved om hvordan utdanningen er tenkt organisert. Forslaget retter seg mot både barneverns- og sosionomsutdanningene. Skal det fortsatt være to utdanninger eller skal det nå bli en grunnutdanning for dem som skal arbeide i barnevernet. Skal disse 14 emnene være en del av grunnutdanningen i disse to utdanningene eller skal dette være emner som velges av de studentene som velger å spesialisere seg for arbeid innenfor barnevernet. Vi ser utfordringer i forhold til at studentene eventuelt må velge en spesialisering tidlig i studiet. Vil forslaget virke ekskluderende for arbeid i barnevernet overfor dem som senere i studiet finner ut at man ønsker å arbeide i barnevernet?

Mange bytter fagområder underveis i arbeidslivet. Særlig sosionomutdanningen er en generalistutdanning rettet mot sosialt arbeid. Etter å ha arbeidet på ulike områder kan man ønske et arbeid innenfor barnevernet. Avhengig av hvordan studiet legges opp ser vi behovet for overgangsordninger for disse gruppene.

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Med hilsen

Gerd Reinsvollsvveen
avdelingsdirektør

Tove Narud
seksjonssjef

Godkjent og ekspedert i papirform uten underskrift.